

ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានអំពីប្រជាធិបតេយ្យ

ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានប្រចាំខែនេះគ្របដណ្តប់ពីខែមេសា ដល់ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២៤ ដោយបង្ហាញពីការយាយីតាមផ្លូវច្បាប់ចំពោះ អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងបរិស្ថាន, កិច្ចខំប្រឹងប្រែងរបស់អង្គការសង្គមស៊ីវិលដើម្បីយុត្តិធម៌សង្គម សិទ្ធិមនុស្ស សេរីភាពសារ ព័ត៌មាន និងការពិនិត្យជាសកលតាមកាលកំណត់ (យូភីអ) ជុំទី៤ របស់ប្រទេសកម្ពុជា។

បញ្ហាប្រឈមរបស់អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងបរិស្ថាន៖ ការយាយីតាមផ្លូវច្បាប់

លោក កើត សារ៉ាយ គឺជាប្រធានសមាគមសម្ព័ន្ធនិស្សិតបញ្ញវន្តខ្មែរ និងជាអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស និង បរិស្ថានដ៏សកម្មមួយរូបនៅកម្ពុជា។ លោកត្រូវបានចាប់ខ្លួននៅប្រហែលម៉ោង ៤ រសៀល ថ្ងៃទី៥ ខែ មេសា នៅទីស្នាក់ការសមាគមរបស់លោក។ ការចាប់ខ្លួនលោកត្រូវបានធ្វើឡើងតាមបញ្ជារបស់ព្រះ រាជអាជ្ញារងនៃ អយ្យការអមសាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញ។ លោកត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទ "ញុះញង់ បង្កឱ្យមានភាពរីករាយឆ្លងដែនសន្តិសុខសង្គម និងមិនរាងចាលក្នុងបទមជ្ឈិមបន្ទាប់ពីការផ្តន្ទាទោស បទមជ្ឈិម"។ នៅថ្ងៃទី៧ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៤ លោកត្រូវបានបញ្ជូនទៅឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ននៅ មណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី១ ព្រៃស (ម១) ដើម្បីរង់ចាំសវនាការ។ ការចោទប្រកាន់លើរូបលោកសារ៉ាយនេះ កើតឡើងបន្ទាប់ពីលោកបានគាំទ្រសហគមន៍នៅខេត្តព្រះវិហារបន្ទាប់ពីរងការបណ្តេញចេញដោយបង្ខំ ទាក់ទងនឹងករណីជម្លោះដីធ្លីមួយជាមួយក្រុមហ៊ុនស៊ីឡាជាមុិច ខូអិលធីឌី (Seladamex Co., Ltd.)។

ក្រោយការចាប់ខ្លួនរបស់លោក អង្គការសង្គមស៊ីវិលចំនួន ៥៦ស្ថាប័ន បានអំពាវនាវឱ្យមានការដោះលែង និងទម្លាក់ការចោទប្រកាន់ចំពោះ រូបលោក ដោយពួកគេយល់ថាការសម្ភាសន៍របស់លោក កើត សារ៉ាយ ជាមួយសារព័ត៌មានបន្ទាប់ពីបានទៅដល់តំបន់ជម្លោះដីធ្លី ថាជាសេរី ភាពខាងការបញ្ចេញមតិដោយសារតែលោកមានការព្រួយបារម្ភណ៍អំពីវិវត្តន៍រស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅទីនោះ និងបានអំពាវនាវដល់ ភាគីពាក់ព័ន្ធឱ្យជួយស្វែងរកដំណោះស្រាយ។ ការអំពាវនាវរបស់លោក គួរតែត្រូវបានចាត់ទុកថាជាធាតុចូលសម្រាប់ដំណោះស្រាយជាជាន់ ការញុះញង់។ ក្រុមសិទ្ធិមនុស្សបានកត់សម្គាល់ផងដែរថា ការចាប់ខ្លួនរូបលោក ជាការបំបង់បង្ការ និងគាបសង្កត់ទៅលើសេរីភាពខាងការ បញ្ចេញមតិរបស់អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងបរិស្ថាន។ សកម្មភាពទាំងនេះត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការរំលោភបំពានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរចំពោះសិទ្ធិជា មូលដ្ឋានដែលមានចែងនៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ អ្នកជំនាញសិទ្ធិមនុស្សនៃអង្គការសហប្រជាជាតិបានអំពាវនាវដល់ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បញ្ចប់ការយាយី និងកាត់ទោសប្រឆាំងនឹងអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលនៅក្នុងសេចក្តីថ្លែងការណ៍របស់ ពួកគេ ដែលចេញផ្សាយកាលពីថ្ងៃទី១៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៤។

ករណីដែលគួរកត់សំគាល់មួយទៀតគឺ ការចោទប្រកាន់ចំពោះសមាជិកនៃ មាតាធម្មជាតិកម្ពុជា ពីបទរួមគំនិតក្បត់ និងប្រមាថព្រះមហាក្សត្រ។ ករណី នេះត្រូវបានប្រទេសនៃសហភាពអឺរ៉ុប រួមទាំងប្រទេសអូស្ត្រាលី ចាត់ទុកថា ជាការដាក់ទណ្ឌកម្មដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ។ សហភាពអឺរ៉ុប និងរដ្ឋជាសមាជិក រួមមាន ប្រទេសបែលហ្សិក ដាណឺម៉ាក បារាំង ហ្វ្រង់ស្វ័យ អាល្លឺម៉ង់ អៀរឡង់ ហូឡង់ និងស៊ុយអែត មានក្តីកង្វល់យ៉ាងខ្លាំងចំពោះការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញ និងការចាប់ខ្លួនអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា ដែលកើតឡើងជាបន្ត បន្ទាប់។ សាលក្រមកាលពីពេលថ្មីៗនេះចំពោះអ្នកការពារបរិស្ថាននៃមាតា ធម្មជាតិកម្ពុជា នាំឱ្យមានការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំង។ ក្រុមប្រទេសទាំង នេះអំពាវនាវឱ្យរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាធានាគោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យ ការ គោរពសិទ្ធិមនុស្ស រួមទាំងសិទ្ធិជួបប្រជុំដោយសន្តិវិធី។ ប្រទេសអូស្ត្រាលីជឿជាក់ថាការសន្តានដោយបើកចំហ និងការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស គឺជាធាតុផ្សំដ៏សំខាន់ដើម្បីបង្កើនសន្តិភាព និងវិបុលភាពនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

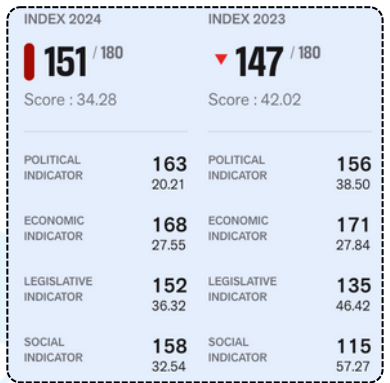

ការផ្តន្ទាទោសទៅលើអ្នកការពារបរិស្ថានទាំង ១០រូប ត្រូវបានចាត់ទុកថាជារឿងគួរឱ្យអាម៉ាស់ដោយក្រុមអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា ដោយបន្តចាត់ទោសនេះគ្មានមូលដ្ឋាន និងក្រោមហេតុផលនយោបាយ ដើម្បីបញ្ឈប់សម្លេងជំទាស់ និងបាក់ទឹកចិត្តដល់ភាព សកម្មភាពផ្នែកបរិស្ថាន។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍បានគូសបញ្ជាក់ពីការផ្តន្ទាទោសដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ រួមទាំងការចាប់ខ្លួនដោយហិង្សា ការបដិសេធសិទ្ធិ ជុំនីមួយៗដោយយុត្តិធម៌ និងឃុំខ្លួននៅពន្ធនាគារតំបន់ផ្សេងៗគ្នា។ ពួកគេអំពាវនាវឱ្យអាជ្ញាធរទម្លាក់ចោលការផ្តន្ទាទោស ដោះលែងអ្នក ទោសមនសិការទាំងនេះ និងបញ្ឈប់ការបង្ក្រាបទៅលើអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស និងបរិស្ថាន។

ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានអំពីប្រជាធិបតេយ្យ

សេរីភាពសារព័ត៌មាននៅកម្ពុជា៖ វឌ្ឍនភាព?

ក្នុងសន្ទស្សន៍សេរីភាពសារព័ត៌មានពិភពលោកឆ្នាំ២០២៤ ចេញផ្សាយដោយអង្គការអ្នករាយការណ៍ គ្មានព្រំដែន កម្ពុជាជាប់ចំណាត់ថ្នាក់លេខ ១៥១ ក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន ១៨០, តួលេខនេះ បង្ហាញពីការធ្លាក់ចុះចំនួន ៤ ចំណាត់ថ្នាក់ បើធៀបនឹងរបាយការណ៍ឆ្នាំមុន។ នៅចន្លោះ ថ្ងៃទី១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ២០២២ ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣ ប្រទេសកម្ពុជាបានប្រឈមនឹងឧបសគ្គជាបន្ត បន្ទាប់ចំពោះសេរីភាពពេញលេញសេរីភាពសារព័ត៌មាន និងការទទួលបានព័ត៌មាន។ អ្នកសារព័ត៌មាន និង អ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស ជាញឹកញាប់បានប្រឈមមុខនឹងផលប៉ះពាល់ចំពោះការប្រើប្រាស់សិទ្ធិទាំងនេះ នៅក្នុងការងាររាយការណ៍ និងតស៊ូមតិរបស់ពួកគេ។ យោងតាមមជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា អាជ្ញា ប័ណ្ណសារព័ត៌មាន ចំនួន ៥ ត្រូវបានដកហូត ហើយអ្នកសារព័ត៌មានចំនួន ១៦ នាក់ បានប្រឈមនឹង វិធានការផ្លូវច្បាប់។

ផែនទីនេះបង្ហាញពីទីតាំងដែលហេតុការណ៍បាន កើតឡើង។ ផែនទីនេះមិនមែនជាផែនទីផ្លូវចរាចរណ៍ (Cambodia)

របាយការណ៍ប្រចាំត្រីមាស ខែមករា-មីនា ឆ្នាំ២០២៤ ដែលបានកត់ត្រាដោយខេមបូឌា ផ្តល់នូវ ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នទាក់ទងនឹងវិស័យសារព័ត៌មាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ របាយ ការណ៍នេះបានកត់សម្គាល់ថាមាន ១០ ករណីនៃការយឺតយ៉ាវ ដែលករណីទាំងនេះពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នក សារព័ត៌មាន ១៨នាក់។ ៧ ករណីជាការគំរាមកំហែងផ្លូវច្បាប់, ១ ករណីជាអំពើហិង្សាខាងរាងកាយ និង ២ ករណីជាការរឹតបន្តឹងចំពោះអ្នកសារព័ត៌មានពីការរាយការណ៍នៅទីសាធារណៈ។

នៅថ្ងៃទី២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២៤ អង្គការសង្គមស៊ីវិល សមាគមសារព័ត៌មាន និងអ្នកសារព័ត៌មាន នៅកម្ពុជា បានរួមគ្នាប្រារព្ធទិវាសេរីភាពសារព័ត៌មានពិភពលោក។ ក្នុងអំឡុងពេលកម្មវិធីនេះ ពួកគេបានលើកឡើងនូវការប្រឈមមុខពីការរឹតបន្តឹងលើវិស័យសារព័ត៌មាន ដោយគូសបញ្ជាក់ពី បញ្ហាប្រឈមដូចជា ការយឺតយ៉ាវ និងការដាក់ពន្ធនាគារលើអ្នកសារព័ត៌មាន។

ផ្ទុយទៅវិញ ក្រសួងព័ត៌មាន បានចេញផ្សាយរបាយការណ៍មួយស្តីពីស្ថានភាពសេរីភាពសារព័ត៌មាននៅកម្ពុជា។ ក្នុងចំណោម ៣៤១ នាក់ នៃអ្នកសារព័ត៌មានដែលបានស្ទង់មតិ, ៧៩.៨% បានវាយតម្លៃលើសេរីភាពសារព័ត៌មានថា "មានភាពល្អប្រសើរ"។ ក្រសួងបានអះអាងថា អ្នកសារព័ត៌មាននៅកម្ពុជាមានសេរីភាពពេញលេញក្នុងការប្រកបអាជីពរបស់ខ្លួន។ លើសពីនេះ ៩៥% បានយល់ស្របថា ប្រព័ន្ធ ផ្សព្វផ្សាយចម្រុះគឺដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការលើកកម្ពស់សេរីភាពសារព័ត៌មាន និងសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិនៅកម្ពុជា។ ទោះបីជា យ៉ាងណាក៏ដោយ សេរីភាពសារព័ត៌មាននៅកម្ពុជានៅតែប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាផ្សេងៗដូចជា ការបិទប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឯករាជ្យមួយចំនួន ដែលផលិតព័ត៌មានពិត និងច្បាស់លាស់។ លោក ណុប វី នាយកប្រតិបត្តិនៃខេមបូឌា បានលើកឡើងពីការបិទស្ថាប័នសារព័ត៌មានមួយ ចំនួនដូចជា វិទ្យុសំឡេងប្រជាធិបតេយ្យ (VOD), វិទ្យុផ្កាឈូក (Lotus), ការសែតរស្មីកម្ពុជា និងការសែតភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ជាដើម។ បើតាម លោក អ៊ិត សុធឿត ប្រធានផ្នែកប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយនៃមជ្ឈមណ្ឌលកម្ពុជាដើម្បីប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឯករាជ្យ បានលើកឡើងថា ការបិទទាំងនេះ បានរួមចំណែកដល់ទិដ្ឋភាពប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដែលបានរឹតបន្តឹង ជាមួយនឹងសេរីភាពតូចចង្អៀត។ លោកបានសង្កត់ធ្ងន់ថា ឧបសគ្គដែល អ្នកសារព័ត៌មានឯករាជ្យប្រឈមមុខគឺការខិតខំផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានពីបញ្ហាសង្គម និងនយោបាយ បើទោះជាក្នុងលក្ខខណ្ឌរឹតត្បិត។

ការពិនិត្យជាសកលតាមកាលកំណត់ (យូភីអ) ជំហាន របស់ប្រទេសកម្ពុជា

ឆ្នាំនេះគឺជាជំហាន ៤ នៃការពិនិត្យជាសកលតាមកាលកំណត់របស់កម្ពុជា។ តាមរបាយការណ៍ជាតិ ដែលដាក់ជូនក្រុមប្រឹក្សាសិទ្ធិមនុស្សនៃអង្គ ការសហប្រជាជាតិ កម្ពុជាបានលើកឡើងពីសិទ្ធិផលសំខាន់ៗដូចជា ការផ្តល់សច្ចាប័នលើសន្និសីទសិទ្ធិមនុស្ស, ការពង្រីកកិច្ចសហ ប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ និងការអនុវត្តផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម ខណៈកំពុងបង្កើតស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សជាតិ និងការលើកកម្ពស់សិទ្ធិ របស់ជនមានពិការភាព។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រទេសកម្ពុជានៅតែប្រឈមនឹងបញ្ហាជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវការ ថែទាំសុខភាព ប្រសិទ្ធភាពស្ថាប័ន និងកំណែទម្រង់ផ្នែកច្បាប់ ដែលទាមទារឱ្យមានការខិតខំប្រឹងប្រែង និងមានការគាំទ្រពីអន្តរជាតិ។ ដោយឡែក របាយការណ៍ស្តីពីស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា របស់ឧត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស លើក ឡើងទាក់ទងនឹងការរើសអើងលើជនជាតិភាគតិច សិទ្ធិពលករចំណាកស្រុក ជនជាតិដើមភាគតិច និងជនមានពិការភាព ព្រមទាំងបញ្ហា ទាក់ទងនឹងសេរីភាពពេញលេញ និងឯករាជ្យភាពរបស់តុលាការ។ របាយការណ៍បានលើកឡើងពីតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់កំណែ ទម្រង់ស្ថាប័ន រួមទាំងការបង្កើតស្ថាប័នសិទ្ធិមនុស្សជាតិ និងវិធានចាំបាច់ផ្សេងៗប្រឆាំងនឹងអំពើពុករលួយ។ លើសពីនេះ របាយការណ៍របស់ ភាគីពាក់ព័ន្ធស្តីពីកម្ពុជា បានបង្ហាញពីបញ្ហាសិទ្ធិមនុស្សសំខាន់ៗរួមមាន ការកេងប្រវ័ញ្ច និងការជួញដូរមនុស្ស ការគំរាមកំហែងដល់សិទ្ធិដីធ្លី របស់ជនជាតិដើមភាគតិច ការរើសអើងនឹងបុគ្គល LGBTQ+ ការគាបសង្កត់ផ្នែកនយោបាយ ការបាត់បង់ពិការភាព និងការឃ្នាំមើល និងពលកម្មដោយបង្ខំ និងការជួញដូរមនុស្ស។ ក្នុងអង្គដែលពាក់ព័ន្ធទាំងនេះអំពើពុករលួយមានកំណែទម្រង់ច្បាប់ និង ការការពារផ្សេងៗដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាខាងលើ និងធ្វើឱ្យស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅ ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាកាន់តែប្រសើរឡើង។

ព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានអំពីប្រជាធិបតេយ្យ

CID ក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ

សារព័ត៌មានខេមបូឌា, ២ មេសា ២០២៤, "**អតីតនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន លាលែងពីរដ្ឋសភា ផ្លាស់ទៅព្រឹទ្ធសភាដែលការបោះឆ្នោតត្រូវធ្វើឡើងនៅថ្ងៃទី៣ ខែមេសា**"។ លោកបណ្ឌិត ប៉ា ចន្ទឿន ប្រធានវិទ្យាស្ថានប្រជាធិបតេយ្យកម្ពុជា មានប្រសាសន៍ថា ទោះបីលោកលែងជានាយករដ្ឋមន្ត្រីក៏ដោយ ក៏លោកនៅតែកាន់អំណាចជាប្រធានគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាដដែល។ "យើងដឹងពីប្រព័ន្ធនយោបាយនៅកម្ពុជាប្រធានគណបក្សនៅតែមានអំណាច ហើយគាត់គឺជាឪពុកបង្កើតរបស់នាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន ម៉ាណែត ដូច្នេះលោកនៅតែមានឥទ្ធិពល។ នៅពេលគាត់ក្លាយជាប្រធានព្រឹទ្ធសភា តួនាទីដែលគាត់កាន់គឺដូចប្រមុខរដ្ឋស្តីទី នៅពេលដែលព្រះមហាក្សត្រអវត្តមាន។ លោកបន្ថែមថា "ទោះបីជាមានសំឡេងពីគណបក្សនយោបាយផ្សេងទៀតនៅក្នុងអាណត្តិព្រឹទ្ធសភាក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នក៏ដោយ ក៏កូតាសម្រាប់សមាជិកព្រឹទ្ធសភាមកពីគណបក្សផ្សេងមានតិចតួចណាស់។ ក្តីសង្ឃឹមនៃសំឡេងរបស់គណបក្សផ្សេងដើម្បីធានាការត្រួតពិនិត្យ និងតុល្យភាពនោះ ក៏មានតិចដែល។"

សារព័ត៌មានខេមបូឌា, ១៥ ឧសភា ២០២៤, "**យុវជនអំពាវនាវឱ្យរដ្ឋាភិបាលបើកលម្អសេរីភាព និងសុវត្ថិភាពដល់ពួកគេដើម្បីចូលរួមការពារបរិស្ថាន**"។ ប្រធានវិទ្យាស្ថានប្រជាធិបតេយ្យកម្ពុជា យល់ឃើញថា ដើម្បីអាចឱ្យយុវជនកម្ពុជាចូលរួមការពារ និងដោះស្រាយបញ្ហាបរិស្ថានឱ្យបានកាន់តែច្រើន លុះត្រាតែយុវជនខ្លួនឯងត្រូវដឹងអំពីតួនាទីរបស់ខ្លួន ជាមួយគ្នានេះយុវជនត្រូវមានចំណេះដឹងឱ្យបានទូលំទូលាយអំពីវិធីការពារ និងដោះស្រាយបញ្ហាបរិស្ថានតាមបែបវិជ្ជាជីវៈ បន្ថែមពីនេះយុវជនត្រូវមានផ្នត់គំនិត ឬទម្លាប់វិជ្ជមានក្នុងការរស់នៅក្នុងសង្គម។ លោកបន្តថា កត្តាដែលសំខាន់បំផុត គឺការបើកទូលាយឱ្យយុវជនចូលរួមការពារ និងដោះស្រាយបញ្ហាបរិស្ថាន ពីសំណាក់អាជ្ញាធររដ្ឋ និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត ដូចជាអង្គការសង្គមស៊ីវិល និងវិស័យឯកជនជាដើម។ លោកជឿជាក់ថា ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាលមានគោលនយោបាយ ក៏ដូចជាច្បាប់ល្អនៅក្នុងការការពារ និងដោះស្រាយបញ្ហាបរិស្ថាន ហើយមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងជាប្រចាំពីយុវជនរបស់ខ្មែរ។ ខ្ញុំជឿថាបញ្ហាបរិស្ថាននឹងត្រូវបានដោះស្រាយយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព ហើយការការពារបរិស្ថានក៏នឹងធ្វើឡើងដោយមានឥទ្ធិពលខ្លាំងផងដែរ។

ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍, ២០ ឧសភា ២០២៤, "**លោក ហ៊ុន សែន៖ គ្មានផ្លូវសម្រាប់អ្នកជ្រុលនិយមនៅក្នុងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យទេ**"។ ប្រធានវិទ្យាស្ថានប្រជាធិបតេយ្យកម្ពុជា ស្នើឱ្យអ្នកនយោបាយមួយចំនួនមកពីគណបក្សប្រឆាំង និងគណបក្សកាន់អំណាច ត្រូវសាមគ្គីគ្នាក្នុងការពង្រឹងការគោរពគោលការណ៍ប្រជាធិបតេយ្យ។ លោកកត់សម្គាល់ថា អ្នកនយោបាយមួយចំនួនបានយកបញ្ហាផ្ទាល់ខ្លួនមកដាក់ក្នុងដំណើរការនយោបាយ ហើយយកបញ្ហាផ្ទាល់ខ្លួនជាមូលដ្ឋានដើម្បីវាយប្រហារគ្នា។ លោកបន្តថា នៅពេលដែលបញ្ហាផ្ទាល់ខ្លួនបង្កឱ្យមានការខ្វែងគំនិតគ្នាខាងផ្នែកនយោបាយ វាអាចឈានដល់ភាពជ្រុលនិយម។ លោកបានសម្គាល់ឃើញថា ការអត់ខ័នខាងផ្នែកនយោបាយហាក់នៅមានកម្រិត ខណៈក្នុងសង្គមប្រជាធិបតេយ្យ ការយល់ឃើញខុសគ្នាគឺត្រូវបានគោរព។ ទាក់ទងនឹងមនោគមវិជ្ជាស្តីអំពីនិយមនៅប្រទេសបារាំង គាត់ជឿថា បារាំងមានការប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងវិធីសាស្ត្ររបស់ខ្លួនដើម្បីគិតគូរពីសិទ្ធិបុគ្គល។ លោកបានស្នើថា ភាពជ្រុលនិយមអាចទប់ស្កាត់បានល្អបំផុត នៅពេលដែលពលរដ្ឋទទួលបានការអប់រំអំពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ សិទ្ធិមនុស្ស និងសមភាព ក៏ដូចជាការលុបបំបាត់បញ្ហាសង្គមផ្សេងទៀតដែលអាចនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរការគិតបែបជ្រុលនិយម។

ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍, ២៣ ឧសភា ២០២៤, "**លោក ហ៊ុន ម៉ាណែត អំពាវនាវឱ្យអ្នករិះគន់ផ្តោតលើនីតិវិធីជាជាងការបុរេសិទ្ធិយុត្តិធម៌**"។ ប្រធានវិទ្យាស្ថានប្រជាធិបតេយ្យកម្ពុជា ជឿជាក់ថា នៅបណ្តាប្រទេសដែលគោរពយកនីតិវិធី ត្រូវតែមានច្បាប់ត្រឹមត្រូវ និងអនុវត្តន៍ចំពោះមនុស្សគ្រប់គ្នា ដោយគ្មានអ្នកណានៅលើច្បាប់នោះទេ ជាពិសេសទាក់ទងនឹងខ្លឹមសារនៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញឆ្នាំ១៩៩៣។ លោកបានជំរុញឱ្យមានការអត់ខ័នខាងផ្នែកនយោបាយ និងអំពាវនាវឱ្យប្រជាពលរដ្ឋកុំបញ្ចេញមតិប្រតិកម្មហួសហេតុទៅលើនរណាម្នាក់ មិនថាជាអ្នកនយោបាយ សកម្មជន ឬជាបុគ្គលសាធារណណាមួយ។ លោកបានថ្លែងថា "ប្រសិនបើមានការអត់ខ័នខាងផ្នែកនយោបាយមានច្រើនជាងនេះ វានឹងអនុញ្ញាតឱ្យសាធារណជនទាំងអស់អាចចូលរួមកាន់តែទូលំទូលាយក្នុងដំណើរការប្រជាធិបតេយ្យ"។

ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍, ២៣ ឧសភា ២០២៤, "**នាយករដ្ឋមន្ត្រីបញ្ជាឱ្យបង្ក្រាបសកម្មភាពហិង្សាក្មេងទំនើង**" ប្រធានវិទ្យាស្ថានប្រជាធិបតេយ្យកម្ពុជា បានសង្កត់ធ្ងន់ថាត្រូវលុបបំបាត់សកម្មភាពក្មេងទំនើងដើម្បីសុវត្ថិភាពសាធារណៈ។ លោកបានបង្ហាញថា វិធានការរដ្ឋបាលបច្ចុប្បន្ន ដូចជាការដាក់ពន្ធនាគារមិនសូវមានប្រសិទ្ធភាពឡើយ។ លោកបានជំរុញឱ្យរដ្ឋាភិបាលស៊ើបអង្កេតមូលហេតុនៃចរិតក្មេងទំនើង ដូចជាការប្រើប្រាស់គ្រឿងស្រវឹង និងសេពគ្រឿងញៀន ការបោះបង់ការសិក្សា និងកង្វះការងារសម្រាប់យុវជន។ លោកបានផ្តល់ជាមតិឱ្យមានការបង្កើតកម្មវិធីអប់រំបណ្តុះបណ្តាលចំណេះដឹងដល់យុវជន រួមទាំងក្មេងទំនើងផងដែរ។ ការផ្តល់ការអប់រំ និងការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញផ្សេងទៀតអាចជួយពួកគេកសាងអនាគតកាន់តែប្រសើរ និងងាយស្រួលស្វែងរកការងារធ្វើជាពិសេសគឺកាត់បន្ថយនូវសកម្មភាពក្មេងទំនើង និងលើកកម្ពស់សុវត្ថិភាពសាធារណៈ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង info@cid.asia ឬលេខទូរស័ព្ទ **+855(0)12766364**
 អាសយដ្ឋាន៖ អគារលេខ ៦ (TK Roundabout), ផ្លូវលេខ២៨៩, ខណ្ឌទួលគោក, រាជធានីភ្នំពេញ

